

Gefchiedenis der Clafse vroeger melding gemaakt is, dat hij ook hier zijne betrekking met den meesten ijver vervulde.

De Heer STUART had, als Secretaris der Clafse, op den 22ften September aan de kinderen van KOOPMANS eenen brief van rouwbeklag gefchreven, wegens het overlijden van hannen geliefden Vader, en twee maanden later, op den 22ften November, werd ook hij zelf door den dood weggerukt. In verfcheidene bedieningen werkzaam, heeft STUART ten nutte van kerk, staat en letteren veel verrigt, maar niet ligt was er ééne betrekking aan welke hij zoo naauw verbonden was, als die bij het Koninklijk-Nederlandsche Instituut en bij deze Clafse, waarvan hij gedurende vele jaren Lid en Secretaris was. **MARTINUS STUART**, te *Rotterdam* den 4den October 1765 geboren, kwam als jongeling in de Schole van den Rector van het Gymnasium aldaar, PETRUS VAN SWIETEN, eene man, die zich bij de Letteren en bij zijne leerlingen door zijn onderwijs bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt. Naar *Amsterdam* gekomen, om aan de Doorluchtige School en aan het Seminarium voor de Remonstranten zich verder op de Letteren en Godgeleerdheid toe te leggen, hoorde hij aldaar VAN SWINDEN, WYRTENBACH en den Hoogleraar in de Godgeleerdheid aan het Seminarium der Remonstranten, VAN DER MEERSCH. Zoo oefende hij zich en leide hij de grondslagen tot dat onvermoeid beoefenen der gefchiedenis, tot die liefde voor de Letteren en ook tot die voortreffelijkheid zijner Godgeleerde kennis, welke hij later in zijnen levensloop zoo uitmuntend heeft aan den dag gelegd. Nadat hij, eerst te *Dokkum* en later te *Utrecht*, als Dienaar des Goddelijken Woords was werkzaam geweest, werd hij naar *Amsterdam* beroepen, om aldaar die zelfde bediening te vervullen, in welke hij tot den

eind-

eindpaal zijns levens toe niet opgehouden heeft den warmsten ijver en de meeste vlijt te betoonen. Gedurende zijn verblijf te *Utrecht* had hij reeds de drie eerste Deelen zijner *Romeinsche Gefchiedenis* het licht doen zien, welke toen ter tijd zoo algemeen de aandacht der Geleerden in ons Vaderland tot zich trok. Voortreffelijk voorzeker is, hetgeen in de belangrijke Inleiding van dat Werk over de wijze van fchrijven en behandelen der Gefchiedenis wordt gezegd. Hij keurde vooral de practifche en wijsgeerige wijze van behandeling der Gefchiedenis goed, en prees die ten hoogften aan. Toen hij in *Amsterdam* gevestigd was, zette hij den arbeid aan zijn begonnen werk voort, en hield hij zich nog met de uitgave van verfcheidene andere gefchriften bezig, waartoe wij ook dat werk brengen, hetwelk hij te zamen met den beroemden Schilder, JAKOB KUYPER, heeft uitgegeven, getiteld: *de mensch, zoo als hij voorkomt op den bekenden aardbol*. Hij toonde aldus op eene gelukkige wijze Gefchiedenis en Wijsbegeerte te verbinden, en trachtete tevens, door het overbrengen van eenige belangrijke werken uit andere talen in onze moedertaal (zoo als de *Reis van Anacharsis* door BARTHELEMY), aan velen nuttig te zijn en de beoefening van Letteren en Oudheidkunde aldus te bevorderen. STUART was meer en meer als voortreffelijk Geleerde bekend geworden, en zoo zal het niemand verwonderen, dat hij één was van die vier Geleerden, aan wien Koning LODEWYK NAPOLEON, ten jare 1808, den last opdroeg, om hem een voorftel te doen over de oprigting van het Koninklijk Instituut. Zeker, zoo wel hij, als zijne drie overige mede-gecommitteerden, VAN SWINDEN, VAN MARUM en DE BOSCH, toonden zich gefchikt tot het vervullen van de hun opgedragen taak. Van den beginne af was STUART

K 3

lid

lid van de Derde Classe; hij werd den 22sten Augustus 1808 verkozen tot vaste Secretaris derzelve, welke betrekking hij tot zijnen dood toe met den meesten ijver en naauwgezetheid vervuld heeft, gelijk zulks de handelingen der Classe en hare uitgegeven Gedenkschriften getuigen, in welke laatstgenoemde ook twee opstellen van de hand van STUART te vinden zijn, het eene *over het noodlot in de schriften der Ouden*, het andere *over de Socratische scherts*. Na de bevrijding van ons Vaderland van de overheersching der Franschen, werd STUART door Zijne Majesteit den Koning tot Geschiedschrijver des Rijks benoemd, om de Geschiedenis van ons Vaderland te boek te stellen, en ook deszelfs tegenwoordige gesteldheid door het uitgeven van Jaarboeken te beschrijven. Zoo leefde STUART, door geleerdheid beroemd, door godsvrucht uitstekend, bij alle weldenkenden in aanzien, en bij de zijnen hartelijk bemind.

Weinige dagen na den dood van STUART werd der Classe het overlijden berigt van EVERWYN WASSENBERGH, Hoogleeraar in de Grieksche taal en Oudheidkunde, eerst aan de voormalige Hooge School van *Vriesland*, later aan het Athenaeum te *Franeker*; hebbende hij eenige jaren voor zijn' dood, om zijnen hoogen ouderdom, het gewenscht Emeritaat verkregen. De beginfelen der Oude Letteren leerde hij onder de leiding van HENRICUS JOANNES ARNTZENIUS, toenmaals Rector der Latijnsche Scholen te *Leeuwarden*. Te *Franeker* de lessen bijwonende van SCHRADER en VALCKENAAR, zette de hij zijne letteroefeningen in de Geschiedenis en de Oude Letteren ijverig voort, terwijl hij later daarbij ook nog het onderrigt van RUHNKENIUS mogt voegen, nadat hij, VALCKENAAR gevolgd zijnde, die *Franeker* met *Leiden* verwisselde, zelf aan de
Leid-